

KESKKONNAAMET

Landverk OÜ
ott@landverk.ee

Teie 22.07.2024

Meie 16.08.2024 nr 6-2/24/15685-3

Arvamus riigitee nr 14 Kose - Purila lõikude projekti kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ kooskõlastamiseks riigitee nr 14 Kose - Purila km 4,284-11,713, km 11,713-24,560 ja km 30,054-31,382 lõikude rekonstrueerimise projekti. Lisaks on kavandatud ühele lõigule jalg- ja jalgrattatee (Ojasoo-Habaja km 7,318-11,666), mille jaoks on koostatud eraldi projekt². Projekti materjalidega koos on esitatud ka keskkonnamõtjude hindamise (KMH) eelhindang³. Teelõigud asuvad Harju maakonnas Kose vallas ja Rapla maakonnas Rapla vallas.

Projekti eesmärgiks on maantee katendi ja muldkeha uuendamine, sh rekonstrueeritakse bussipeatused, olemasolevad ristmikud ja mahasõidud, teeületuskohad, sademevee äravoolusüsteemid. Käesoleva projektiga lisanduvad võrreldes olemasolevaga jalgratta- ja jalgteed, tänavavalgustus, pörkepiirded ning liiklus- ja kitsendussaadred ja šhikaanid.

Keskkonnaamet on 29.09.2023 kirjaga nr 6-2/23/18421-2 edastanud Transpordiametile märkused kõnealuse objekti projekteerimistingimuste eelnõule ning andnud nõusoleku tingimusel, et kavandatav tegevus ei kahjustaks kaitstavaid elupaigatüüpe ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärki. Samuti juhtisime tähelepanu KMH vajalikkuse eelhindangu (sh Natura eelhindangu) koostamisele.

Märgime, et tavapäraselt esitab koostatud KMH eelhindangu otsustaja (käesoleval juhul Transpordiamet) seisukoha andmiseks asjaomastele asutustele ehitusloa menetlemise etapis, koos vastava KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõuga (edaspidi otsuse eelnõu) (keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 11 lg 2²). Vaatamata sellele annab Keskkonnaamet KMH eelhindangule siiski omapoolse seisukoha.

Juhime tähelepanu, et kuna KMH eelhindangu koostamise aluseks on KeHJS § 6 lg 4 ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224⁴ § 15 p 8, mille kohaselt tuleb anda KMH eelhindang tegevusele, mis võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, siis lisaks ehitusloa eelnõu kooskõlastamiseks esitamise kohustusele on vajalik ka Keskkonnaameti poolne KeHJS § 11 lg 10 kohane kooskõlastus otsustaja koostatud KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõule.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.07.2024 nr 6-2/24/15685 all.

² „Ojasoo – Habaja jalg- ja jalgrattatee projekt“ Landverk OÜ töö nr T22182.

³ OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 22004419.

⁴ Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõtju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“.

EELIS⁵ andmetel piirneb projektala Kuimetsa maastikukaitseala ja Kõnnumaa loodusala (võimalikku kattumist tuleb materjalides ja eelhindangus täpsustada) ning Mahtra looduskaitse- ja loodusala ja kattub Ojasoo lehise ja mändide piiranguvöönditega. **Keskkonnaamet on seisukohal, et enne KMH vajalikkuse osas seisukoha võtmist, tuleb lähtudes allpool esitatud märkustest materjale täiendada (käesoleva kirja märkus nr 2). Hetkel ei ole projekti materjalidest ega KMH eelhindangu tulemustest üheselt selge, et Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärkidele eeldatavalt ebasoodne oluline mõju puudub (KeHJS § 2² mõistes).** Palume ehitusloa etapis esitada täiendatud materjalid koos otsuse eelnõuga.

Kuigi projektala asub osaliselt kaitstavatel loodusobjektidel, siis looduskaitseaduse (LKS) § 14 lg 1 kohaselt ehitusprojekti kooskõlastamist sätestatud ei ole. Eelöeldust lähtuvalt Keskkonnaamet loobub ehitusprojekti kooskõlastamisest⁶. Märgime siiski, et tulenevalt LKS § 14 lg 1 p-st 8 ja KeHJS § 11 lg-st 10 on otsustajal vajalik ehitusloa eelnõu ja KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu kooskõlastada Keskkonnaametiga.

Esitage järgnevad märkused, millega tuleb projekti elluviimisel arvestada ning mille põhjal materjale täiendada:

1. Harju maakonda jääva rekonstrueeritava maantee lõigu lähedusse jääb kaks kaitstavat looduse üksikobjekti: Äksi suur rahn, Ojasoo lehis. Mõlema kaitset reguleerib kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri. Kaitstava looduse üksikobjekti (edaspidi üksikobjekt) kaitse-eesmärk on kaitsta ja säilitada teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega elusa või eluta loodusobjekti, nagu puu, allikas, rändrahn, juga, karestik, pank, ahang, paljand, koobas, karst või nende rühm, seisundit ja ilmet ning üksikobjekti ümbritseva maastiku ilmet⁷. Üksikobjekti piiranguvööndis on üksikobjekti valitseja nõusolekul lubatud ehitise püstitamine.⁸ Üksikobjekti valitseja on Keskkonnaamet.⁹
- 1.1. Äksi suure rahnu piiranguvöönd on sätestatud Harju maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatuse määrusega (edaspidi määrus). Määrusega on Äksi suure rahnu piiranguvööndiks 10 m.¹⁰ Äksi suur rahn jääb 37 m kaugusele maanteest. Maantee ei jää Äksi suure rahnu piiranguvööndisse. Toetudes eelnevale on Keskkonnaamet seisukohal, et tee rekonstrueerimisega ei avaldu mõju Äksi suurele rahnule.
- 1.2. Ojasoo lehise ümber on 50 m piiranguvöönd.¹¹ Ojasoo lehis asub 14 m kaugusele maanteest. Maantee jääb Ojasoo lehise piiranguvööndisse. Maantee ehitusala ei jää Ojasoo lehise võraraadiusesse. Märgime, et arvestada tuleb Ojasoo lehise puhul, et töödega ei kahjustataks lehist ja tema kasvutingimusi.
2. Rapla maakonda jäävate teelõikude osas on KMH eelhindangu ptk-s 4.2.1. (tabel 4.4, lk 26) Natura eelhindamise tulemusena järeldatud, et Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüübile vanad laialehised metsad (9020*) on ebasoodne mõju välistatud. Tabelis on kirjas: „Kavandatava tee rekonstrueerimine ei näe ette tegevusi (s.h raadamist, juurimist, truupe vm) looduslal ega 9020* elupaigatüübil. Elupaigatüüp küll piirneb

⁵ Eesti Looduse Infosüsteem, Keskkonnaagentuur.

⁶ Keskkonnaameti [kodulehel](#) on välja toodud ehitamise kooskõlastamise alused.

⁷ Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri, RT I, 13.07.2023, 19 § 1 (2)

⁸ Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri, RT I, 13.07.2023, 19 § 5 (2) 1)

⁹ Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri, RT I, 13.07.2023, 19 § 3

¹⁰ Harju maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus, RT I, 14.03.2023, 3, § 4 (21)

¹¹ Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri, RT I, 13.07.2023, 19 § 2

rekonstrueeritava teega, kuid see säilib olemasolevas ulatuses ja väärtuses. Samuti säilivad olemasolevad keskkonnatingimused.“

Rõhutame, et eelhindangu koostamisel on lähtutud projekti tehnilisest kirjeldusest ning projekti seletuskirjast ja joonistest seisuga veebruar 2024. Vertikaalplaneeringu joonise 4-02-50 (koostamise kuupäev 28.06.2024) kohaselt ulatub raadamise ala loodusale ja elupaigatüübile 9020*. Joonisele on täiendavalt märgitud, et sõidutee ääres olevad paplid on vaja likvideerida, mis viitab, et ulatuslikum ja kaitsealale jäävas osas siiski raadamine vajalik ei ole. **Seega palume täpsustada, kas projekti joonis 4-02-50 on raadatava ala ulatuses ekslik või mitte. Kui raadamist on siiski metsaelupaigatüübis kavandatud, tuleb täiendada Natura eelhindangut.**

3. Rekonstrueeritav teelõik ületab või piirneb järgmiste veekogudega: Kasvandu peakraav (VEE1096600), Sange oja (VEE1090900), Kuivajõgi (VEE1090500), Alansi oja (VEE1091100) ning Atla jõgi (VEE1096900). Viimased (Kuivajõgi, Alansi oja ning Atla jõgi) on avalikult kasutatavad veekogud.
- 3.1. Projekti alapunktis 3.2.1. on välja toodud, et Kuivajõe silda käesoleva projekti raames ei rekonstrueerita ent projektis palume välja tuua ka teiste eelnimetatud veekogude ületamisel planeeritavad tegevused. Kui kõikidel teistel eelnimetatud veekogudel planeeritakse truupide vahetus, siis palume seletuskirjas punktis 3.8.1. eraldi välja tuua need truubid.
- 3.2. Palume lisada projekti, et veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine (veeseadus (VeeS) § 196) on vajalik juhul, kui toimub:
 - tee või raudtee koosseisu kuuluva silla või truubi ehitamine avalikult kasutataval veekogul või avalikul veekogul;
 - muu veekogu süvendamine või sellise veekogu põhja 5–100-kuupmeetrisel mahuga süvenduspinnase paigutamine;
 - veekogusse 5–100 kuupmeetri tahke aine paigutamine;
 - veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamine mahuga alates viiest kuupmeetrist.

KMH eelhindangu ptk-s 4.4. on märgitud, et lähtuvalt eelnevast (töid teostatakse avalikult kasutataval veekogul) on truubi rekonstrueerimiseks vajalik taotleda Keskkonnaametilt veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimist. Märgime, et veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimist on vajalik taotleda ka veekogudel mis ei ole avalikult kasutatavad veekogud, lähtudes veeseaduse § 196 nimetatud mahtudest.

4. Projekti seletuskirja ja KMH eelhindangu alapunkti 4.4. palume lisada, et veekogudel mis ei ole avalikult kasutatavad peab taotlema veeluba alates 100 m³ süvendamisest ja tahkeid aineid paigutamisest veekogusse (veeseadus § 187 p 8 ja 10).
5. Projekti seletuskirja ja KMH eelhindangusse lisada ka leevendusmeetmena, et veekogudes ei tohi töid teostada aktiivsel kalade kude- ja rändeperioodil st. 15.märtsist 31.maini ning tööd vees teostada madalveeperioodil.
6. Puurkaevu PRK0004946 (Puhkemaja kinnistu¹²) sanitaarkaitseala ulatub rekonstrueeritavale teele, teetöid puurkaevu sanitaarkaitsealal ei ole võimalik vältida. Veehaarde sanitaarkaitsealal on majandustegevus keelatud. Keskkonnaameti andmetel ei ole puurkaevust PRK0004946 põhjavee võtmiseks väljastatud keskkonnaluba. Seega eeldame, et puurkaevust võetava põhjavee kogus ööpäevas jääb alla keskkonnaloo

¹² Katastritunnus 33801:001:0916.

kohustuse künnise (10 m³ ööpäevas) ning puurkaevul peaks olema sanitaarkaitseala asemel määratud hooldusala. Enne ehitustegevuse alustamist peab olema sanitaarkaitseala muudetud hooldusalaks ning selleks tuleb esitada taotlus Keskkonnaagentuurile aadressil kaur@envir.ee puurkaevule hooldusala kande tegemiseks (VeeS § 277 lg 2).

7. Projekti seletuskirja ptk-s 3.11 (lk 46-47) on esitatud keskkonnakaitsele nõuded. Palume ka KMH eelhinnangu ptk-s 5 esitatud järeldused ja keskkonnameetmed kanda üle mainitud projekti seletuskirja peatükki.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: info@transpordiamet.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

Liis Sinijärv 5306 4783 (looduskasutus)
liis.sinijarv@keskkonnaamet.ee

Triin Kask 5196 6710 (looduskasutus)
triin.kask@keskkonnaamet.ee

Margit Karu 5695 1985 (vesi)
margit.karu@keskkonnaamet.ee

Carola Truumeel 5336 6383 (vesi)
carola.truumeel@keskkonnaamet.ee